



Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року



м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Варенюк Ангеліна	ПРАВОВИЙ СТАТУС ТУРОПЕРАТОРА ЯК СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	135
Вільчинська Наталія	МЕНЕДЖМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВА АНТИКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМТВА У ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОДИ	137
Водяницька Олена	ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ТА МЕТОДИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	141
Дерев'янкін Сергій	ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРОЦЕСАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	144
Долженков Олександр	РЕПАРАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ	146
Ковінько Марина	ЕКОНОМІЧНА ЖУРНАЛІСТИКА У ВИМІРІ ГАЛУЗЕВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ	148
Колісник Вероніка, Харитоновна Аліна	ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	152
Корбут Анастасія	ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	156
Кравчук Світлана	ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ ЯК ІМПЕРАТИВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ВИКЛИКИ ДЛЯ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ	159
Куріченкова Марія	ЦИФРОВІ НАВИЧКИ ЯК ДРАЙВЕР ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ІННОВАЦІЙ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІЗНЕС-ОСВІТИ	163
Кухтюк Юлія	ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ НЕЗАКОННИМИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИМИ ЗАХОДАМИ: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	165
Лук'яненко Емма, Кириченко Сергій	ЦИФРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВНОГО РОЗВИТКУ	168
Маковій Віктор	ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФРАУДАТОРНОСТІ У ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	170
Манікало Володимир	МІНІМІЗАЦІЯ ФІСКАЛЬНИХ РИЗИКІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ.	174
Миронюк Віра	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТУРОПЕРАТОРІВ ЯК МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	178
Осадчук Матвій	IGAMING-ІНДУСТРІЯ ЯК СЕГМЕНТ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	180
Петінова Оксана, Карастан Сергій	КОМПЛЕКСНА МОДЕЛЬ ЧИННИКІВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ	184
Повар Павло	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРНИХ БІРЖ	190
Полуяктова Ольга, Шабля Дарина	РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	194

Варенюк А. В.,
здобувачка вищої освіти
факультету публічного управління
Хмельницького університету управління
та права імені Леоніда Юзькова
м. Хмельницький, Україна

ПРАВОВИЙ СТАТУС ТУРОПЕРАТОРА ЯК СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Правовий статус туроператора як суб'єкта підприємницької діяльності у сфері туризму визначається сукупністю норм цивільного, господарського та спеціального законодавства, що закріплюють його особливе місце у системі суб'єктів туристичної діяльності та обумовлюють специфіку правового регулювання.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про туризм», туроператором визнається виключно юридична особа, створена згідно із законодавством України, для якої організація та забезпечення створення туристичного продукту є основним видом діяльності [1]. Таке визначення має не лише формальний, а й практичний характер, оскільки дозволяє чітко окреслити межі діяльності цього суб'єкта та відмежувати його від інших учасників туристичного ринку. Зокрема, на відміну від турагента, який здійснює реалізацію готового продукту, туроператор безпосередньо формує туристичний продукт і виступає його основним відповідальним суб'єктом.

Як суб'єкт права, туроператор наділений цивільною правоздатністю та дієздатністю відповідно до статті 80 Цивільного кодексу України [2], що забезпечує йому можливість самостійно набувати права та обов'язки, укладати договори та брати участь у цивільному обороті. У цьому контексті важливим є також положення статті 83 ЦК України [2], яке передбачає можливість створення юридичних осіб у різних організаційно-правових формах, що на практиці дозволяє суб'єктам господарювання обирати найбільш ефективну модель здійснення діяльності.

З позиції господарського законодавства туроператор виступає повноцінним суб'єктом підприємницької діяльності. Відповідно до статті 42 Господарського кодексу України [3], підприємництво є самостійною, ініціативною та систематичною діяльністю, що здійснюється на власний ризик з метою отримання прибутку. З огляду на це, туроператорська діяльність повністю відповідає зазначеним ознакам, оскільки пов'язана з організацією та реалізацією

туристичного продукту на комерційних засадах. Водночас стаття 55 ГК України [3] закріплює загальні характеристики суб'єкта господарювання, зокрема наявність відокремленого майна та самостійну відповідальність, що повною мірою притаманні туроператору.

Особливе значення у структурі правового статусу туроператора має обов'язковість ліцензування його діяльності. Так, відповідно до статті 17 Закону України «Про туризм» [1], здійснення туроператорської діяльності допускається лише за наявності відповідної ліцензії, що зумовлено необхідністю забезпечення належного рівня захисту прав споживачів. У свою чергу, Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (стаття 1) [4] визначає ліцензію як право суб'єкта господарювання на провадження певного виду діяльності, що свідчить про її правове значення як передумови здійснення такої діяльності. При цьому законодавець прямо забороняє використання найменування «туроператор» без отримання ліцензії, що підкреслює її невід'ємний характер.

Не менш важливим елементом правового статусу туроператора є його відповідальність перед споживачами туристичних послуг. Зокрема, відповідно до статті 20 Закону України «Про туризм» [1], саме туроператор є стороною договору на туристичне обслуговування та несе відповідальність за належне виконання зобов'язань. Такий підхід обумовлений тим, що саме він формує туристичний продукт і координує участь інших суб'єктів у його реалізації.

Крім того, стаття 15 зазначеного Закону [1] встановлює обов'язок фінансового забезпечення відповідальності туроператора перед туристами, що виступає додатковою гарантією захисту їх прав.

Отже, правовий статус туроператора характеризується поєднанням загальних ознак суб'єкта підприємницької діяльності та спеціальних вимог, встановлених законодавством у сфері туризму.

Така комплексність правового регулювання забезпечує належне функціонування туристичного ринку та сприяє ефективному захисту прав споживачів туристичних послуг.

Література:

1. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/324/95-%D0%B2%D1%80> .
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> .
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15> .

4. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/222-19> .

Вільчинська Н. Л.,
викладач економічних дисциплін
ВСП Технологічно – промисловий коледж
Вінницький Національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна

МЕНЕДЖМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВА АНТИКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМТВА У ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОДИ

У сучасних умовах воєнного протистояння та економічної турбулентності підприємства України функціонують під впливом безпрецедентних викликів, що зумовлюють необхідність трансформації управлінських підходів, удосконалення процесів планування та підвищення рівня стійкості бізнес-систем. Зовнішнє середовище характеризується високою динамічністю та невизначеністю, дестабілізацією логістичних ланцюгів, обмеженістю фінансових ресурсів, відтоком трудового потенціалу, а також зміною споживчих орієнтирів. За таких обставин результативність діяльності підприємств дедалі меншою мірою визначається матеріальними активами і водночас усе більше залежить від їх здатності до оперативної адаптації, впровадження інновацій та ефективного управління знаннями.

Традиційні підходи до антикризового менеджменту, що переважно зосереджені на скороченні витрат, оптимізації чисельності персоналу чи реструктуризації зобов'язань, втрачають свою ефективність у контексті забезпечення довгострокової стабільності. Такі заходи здатні лише частково нівелювати наслідки кризових явищ, проте не формують передумов для сталого розвитку в перспективі. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває інтелектуальний капітал як ключовий чинник антикризового управління, що забезпечує формування інноваційно-інтелектуального потенціалу підприємства.

Інтелектуальний капітал доцільно розглядати як інтегровану систему знань, компетенцій, досвіду, інформаційних технологій, організаційних механізмів, комунікаційних зв'язків та інституційних взаємодій, які створюють основу для генерування доданої вартості та формування стійких конкурентних

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції